

De diversiteit aan economische kengetallen is groot in de melkveehouderij. De bedrijfskundig adviseurs Rick Hoksbergen, werkzaam voor Alfa Accountants in Nederland, en Johan Achten, verbonden aan Adviesbureau Liba in Vlaanderen, delen beurtelings hun ervaring en geven hun visie op een specifiek kengetal.

Juli 1/2:	jongveebezetting
Augustus 1:	melkpoederkosten
September 1:	kosten jongveeopfok
Oktober 1:	afkalfleeftijd vaarzen
November 1:	uitbesteden jongveeopfok

Jongvee opfokken kost minstens 1,65 euro per dier per dag

Kostgeld betalen

De opfok van een vaars kost exclusief arbeid 1205 euro per dier (tabel 1). Het grootste deel van dit bedrag bestaat uit directe kosten: de post voerkosten is met 570 euro per dier het grootst. Elke maand extra opfok kost alleen aan voer al 30 euro per dier. Daar komt nog een bedrag van 12 euro bij voor mestafzet, 5 euro voor gas, water en elektra en 10 euro voor kosten gebouwen. Bij een langere opfokperiode is immers meer stalruimte nodig. Voor de opfok van 30 vaarzen zijn bij een gemiddelde afkalfleeftijd 60 boxen nodig. Bij een 2 maanden hogere afkalfleeftijd zijn 5 extra dierplaatsen nodig. Omgerekend naar dierdagen kost het opfokken van jongvee minimaal 1,65 euro per dier per dag (exclusief arbeid en met oude gebouwen). Dit bedrag beslaat de gehele opfokperiode: van geboorte tot afkalven. Vanuit de boekhouding is het onmogelijk om een analyse te maken van de kosten van jongveeopfok. Veel kosten die betrekking hebben op jongvee worden niet uitgesplitst. Denk aan inseminatiekosten, veeartskosten, arbeidskosten en pacht-

en loonwerkkosten. Omdat het voor het grootste deel gaat om directe kosten, zijn de totale uitgaven sterk afhankelijk van het aantal stuks jongvee. Daarmee is jongveeopfok wel een activiteit die in beeld komt als bedrijven willen besparen op kosten, zeker als de arbeidsdruk toeneemt. Op grote bedrijven in de Verenigde Staten zie je vaak aparte jongveelocaties. Er werkt gespecialiseerd personeel, er is minder besmettingsrisico en de inrichting van het erf is efficiënt. De melkveebedrijven streven naar een zo hoog mogelijk aantal kilo's melk per arbeidskracht en besteden daarom het jongvee uit. In Nederland en Vlaanderen zijn het met name parttimeboeren – die in aantal gaan toenemen – voor wie het uitbesteden van jongvee aantrekkelijk is. Voor de jongveeopfokbedrijven zal het aantal stuks jongvee per arbeidskracht naar een maximum toe moeten om het efficiënt in te richten. Een opfokker van jongvee heeft geen last van quotumkosten, maar milieu-kosten zullen het nieuwe 'quotum' worden. Daar heeft het jongvee ook mee te maken.

Het kengetal Kosten jongveeopfok

De kosten die veehouders maken om een kalf groot te brengen zijn te omschrijven als kosten jongveeopfok. Het kengetal is geen fiscaal cijfer dat standaard in de boekhouding staat. Wel onderschatten veel melkveehouders de kosten van jongveeopfok. Een gemiddeld bedrijf is bijna 1000 euro kwijt aan alleen directe kosten als voerkosten, veekosten en kosten voor mestafzet. Daar zijn de kosten voor eigen arbeid nog niet in meegenomen. Veehouders interpreteren de kosten voor jongveeopfok uiteenlopend. Niet iedereen telt eigen arbeid en als er stalruimte over is, dan laten veehouders de kosten voor gebouwen doorgaans ook buiten beschouwing. Dit grijze gebied is voor een aantal bedrijven ook van toepassing voor de ruwvoerkosten. Bedrijven met een ruwvoertekort betalen al het volle pond voor hun ruwvoer, terwijl een ruwvoerverschot aanleiding geeft tot de stelling: 'Het voer is er toch'. Deze veehouders zouden minimaal met de alternatieve opbrengst van 'verkoop voer' moeten rekenen. Ze hadden de grond ook kunnen verpachten.

Rekenvoorbeeld

kosten jongveeopfok	€/dier
directe kosten	
voerkosten incl. eigengeteelde ruwvoer	570
veekosten: onthoornen, medicijnen, strooisel, insemin.	10
mestafzetkosten/mestplaatsingskosten	200
indirecte kosten	
gebouwen	180
verzekering/uitval	15
water en energie	30
arbeid	350

Tabel 1 – Kosten jongveeopfok in euro's per dier (bron: Alfa Accountants)